

1989, 24. května – Sdělení VONS č. 1022 „Tomáš Hellmich stíhán pro křivou výpověď“ o trestním stíhání Tomáše Hellmicha pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku v souvislosti s případem Petra Cibulky.

Vyšetřovatelka okresní prokuratury v Jablonci nad Nisou Jaroslava Opatrná zahájila dne 11. 5. 1989 trestní stíhání pro trestný čin křivé výpovědi [a nepravdivého znaleckého posudku] podle § 175 odst. 1 písm. b tr. z. proti Tomáši Hellmichovi, nar. 19. 4. 1963, reviznímu technikovi Libereckých automobilových závodů, bytem Liberec 10, Na návrší 7.¹ Tohoto trestného činu se měl dopustit tím, že dne 6. 3. 1989 odmítl jako svědek ve věci obviněného Petra Cibulky vypovídat s poukazem na obavu, že by se svou výpovědí sám vystavil nebezpečí trestního stíhání (§ 100 odst. 2 tr. ř.).² Vyšetřovatel brněnské StB (je charakteristické a usvědčující, že přes všechnu oficiální snahu prezentovat stíhání Petra Cibulky jako pouhou hospodářskou kriminalitu provádí i rutinní úkony v jeho věci Státní bezpečnost) uložil T. Hellmichovi za údajně nedůvodné odepření výpovědi pořádkovou pokutu 500 Kčs.³ Represe proti T. Hellmichovi se pak dramaticky vystupňovaly započatým trestním stíháním, neboť mu nyní hrozí trest až tři let odnětí svobody.

K absurdnímu obvinění Petra Cibulky je tedy znovu (předchozí případ Evy Vidlařové skončil při soudním projednávání naproským fiaskem obžaloby)⁴ připojováno ještě absurdnější následné trestní stíhání. Vyšetřovatelka prokuratury buď nezná, nebo se rozhodla záměrně ignorovat důležité právní zásady:

- 1) Svědek, který odmítá výpověď s odvoláním na své vlastní ohrožení, nesmí být nucen k podrobnějšímu zdůvodnění svého odmítnutí, neboť právě takovým zdůvodněním by si mohl způsobit trestní stíhání.
- 2) Tvrzení vyšetřovatele StB, o něž se vlastně celý případ opírá, že „osoby, které kupovaly od obviněného Petra Cibulky

magnetofonové nahrávky a písemnosti se samy nedopustily žádného trestného činu“, je právní fikcí a záměrným klamem. Jestliže se T. Hellmich obává, že se spolu s Petrem Cibulkou nebo neoddělitelně od jeho případu dopustil trestného jednání, nemůže jeho obavy rozptýlit prohlášení vyšetřovatele StB, které nemá žádnou zákonnou závaznost.

- 3) I kdyby odmítnutí vypovídat s poukazem na vlastní ohrožení bylo shledáno neoprávněným, nelze je zahrnout pod trestný čin křivé výpovědi [a nepravdivého znaleckého posudku]. Proti odmítnutí výpovědi, pokud bylo shledáno neoprávněným, zákon výslovně stanoví jinou sankci, a to právě pořádkovou pokutu. Protože v případě T. Hellmicha pořádková pokuta uložena byla a rozhodnutím krajského prokurátora v Brně se stala pravomocnou, porušuje vyšetřovatelka prokuratury v Jablonci svým usnesením důležitý princip civilizovaného práva, podle něhož nemá být nikdo za jeden čin zákonem postižen dvakrát.

Trestní řízení proti T. Hellmichovi rozhodně nepřispívá k upevnění právního pořádku v naší zemi a ohrožuje právní vědomí a jistoty občanů. Politicky je vůči celé společnosti gestem, které nejspíš připomíná vstupní formuli výnosů čínských císařů: Poslouchejte a třešte se! Podotýkáme, že zde nehodláme kritizovat politiku čínských císařů a právní řád staré Číny.⁵

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 11, s. 9–10.

POZNÁMKY

¹ Usnesení Okresní prokuratury v Jablonci nad Nisou o zahájení trestního stíhání Tomáše Hellmicha pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku z 11. 5. 1989 je uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 117, sign. I/2, kart. 25.

Na Tomáše Hellmicha byl necelý měsíc předtím 19. 4. 1989 založen u oddělení StB v Liberci Krajské správy MV Ústí nad Labem svazek prověřované osoby pod krycím jménem „Fet“ a reg. č. 26879, viz www.abscr.cz/cs/vyhledavani-archivni-pomucky [28. 2. 2014].

² K případu Petra Cibulky, Dušana Skály a Jiřího Štencla viz sdělení VONS č. 825, 835, 842, 846, 852, 870, 876, 904, 920, 962, 971, 990 a 1003, do-

kumenty č. 829, 839, 846, 850, 856, 874, 880, 908, 924, 966, 975, 994 a 1007.

- ³ Stížnost, kterou proti usnesení vyšetřovatele StB o uložení pořádkové pokuty T. Hellmich podal, zamítl krajský prokurátor v Brně dne 14. 3. 1989. Toto usnesení krajského prokurátora v Brně viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 117, sign. I/1, kart. 25.
- ⁴ K případu Evy Vidlařové viz sdělení VONS č. 871, 879, 919, 956, 962, 967, 985, 1000 a 1094, dokumenty č. 875, 883, 923, 960, 966, 971, 989, 1004 a 1098.
- ⁵ O svém případě informoval Tomáš Hellmich na doporučení libereckého disidenta Leoše Mayera člena VONS Václava Bendu v dopise z 18. 5. 1989, v němž ho žádal o radu. LP, Sb. VONS, inv. č. 117, sign. II/1, kart. 25. Dne 31. 7. 1989 zaslal o svém případě podrobnější informaci prorežimnímu Výboru československé veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci a požádal ho o intervenci ve svůj prospěch. Dopis zároveň zaslal na vědomí okresnímu prokurátorovi v Liberci a krajským prokurátorům v Ústí nad Labem a Brně. Tamtéž, sign. II/2, kart. 25. K případu viz dále zprávu T. Hellmicha o jeho stíhání pro křivou výpověď ve věci Petra Cibulky adresovanou Výboru československé veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci ze 31. 7. 1989. Tamtéž, sign. IV/8, kart. 17.